Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2026)0050

Darba ņēmēju tiesību aizsardzības jautājumu risināšana saistībā ar apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas ķēdēm un starpnieku darbību

Eiropas Parlamenta 2026. gada 12. februāra rezolūcija par darba ņēmēju tiesību aizsardzības jautājumu risināšanu saistībā ar apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas ķēdēm un starpnieku darbību (2025/2133(INI))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 16. un 31. pantu,

– ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 16. decembra Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā[1], kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu (ES) 2018/957,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvu 2014/67/ES par to, kā izpildīt Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu (“IMI regula”)[2],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 5. aprīļa Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI, un kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu

---

1 OV L 18, 21.1.1997., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1996/71/oj.

2 OV L 159, 28.5.2014., 11. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/67/oj.

(ES) 2024/1712[3],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 18. jūnija Direktīvu 2009/52/EK, ar ko nosaka minimālos standartus sankcijām un pasākumiem pret darba devējiem, kas nodarbina trešo valstu valstspiederīgos, kuri dalībvalstīs uzturas nelikumīgi[4] (Direktīva par sankcijām pret darba devējiem),

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 26. februāra Direktīvu 2014/24/ES par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK[5],

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2024. gada 13. jūnija Direktīvu (ES) 2024/1760 par uzņēmumu pienācīgu rūpību attiecībā uz ilgtspēju un ar ko groza Direktīvu (ES) 2019/1937 un Regulu (ES) 2023/2859[6],

– ņemot vērā Komisijas 2024. gada 30. aprīļa ziņojumu par to, ka tiek piemērota un īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 28. jūnija Direktīva (ES) 2018/957, ar ko groza Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā (COM(2024)0320),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 26. maija ziņojumu "Eiropas Darba iestādes (*ELA*) izvērtējums" (COM(2025)0256),

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada 3. decembra paziņojumu "ES stratēģiskais satvars par drošību un veselības aizsardzību darbā 2021.–2027. gadam. Darba aizsardzība mainīgā darba pasaulē" (COM(2021)0323), tostarp nulles redzējuma pieeju ar darbu saistītiem nāves gadījumiem ES,

– ņemot vērā Komisijas 2020. gada maija publikāciju "*Making Socially Responsible Public Procurement Work – 71 Good Practice Cases*" ("Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma īstenošana – 71 labas prakses piemērs")[7],

– ņemot vērā EDI 2025. gada ziņojumu "*Posting of third-country nationals: Contracting chains, recruitment patterns, and enforcement issues*" ("Trešo valstu valstspiederīgo norīkošana darbā:

---

3 OV L 101, 15.4.2011., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj.

4 OV L 168, 30.6.2009., 24. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/52/oj.

5 OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj.

6 OV L, 2024/1760, 5.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj.

7 https://op.europa.eu/lv/publication-detail/-/publication/69fc6007-a970-11ea-bb7a-01aa75ed71a1.

līgumu slēgšanas ķēdes, darbā pieņemšanas modeļi un izpildes jautājumi”)[8],

– ņemot vērā EDI 2023. gada februāra ziņojumu “*Cooperation practices, possibilities and challenges between Member States – specifically in relation to the posting of third-country nationals*” (“Dalībvalstu sadarbības prakse, iespējas un problēmas, jo īpaši attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo norīkošanu darbā”)[9],

– ņemot vērā EDI 2023. gada 20. septembra ziņojumu “*Construction sector: Issues in information provision, enforcement of labour mobility law, social security coordination regulations, and cooperation between Member States*”[10] (“Būvniecības nozare: problēmas saistībā ar informācijas sniegšanu, darbaspēka mobilitātes tiesību aktu izpildi, sociālā nodrošinājuma koordinācijas noteikumiem un sadarbību starp dalībvalstīm”,

– ņemot vērā Eiropola 2024. gada decembra ziņojumu “*Leveraging legitimacy*: *How the EU’s most threatening criminal networks abuse legal business structures*” (“Leģitimitātes izmantošana: Kā ES visbīstamākie noziedzīgie tīkli ļaunprātīgi izmanto likumīgas uzņēmējdarbības struktūras”),

– ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) vadlīniju par darba inspekcijas pārbaudes vispārējiem principiem 10. pantu,

– ņemot vērā SDO Konvenciju par privātajām nodarbinātības aģentūrām (Konvencija Nr. 181, 1997. gads),

– ņemot vērā SDO Konvenciju par darba aizsardzību būvniecībā (Konvencija Nr. 167, 1988. gads),

– ņemot vērā 2021. gada 25. novembra rezolūciju par Eiropas sociālā nodrošinājuma kartes ieviešanu, lai uzlabotu sociālā nodrošinājuma tiesību un taisnīgas mobilitātes digitālo īstenošanu[11],

– ņemot vērā 2025. gada 13. marta rezolūciju par pārstrukturēšanas procesu sociālajiem un nodarbinātības aspektiem: nepieciešamība aizsargāt darbvietas un darba ņēmēju tiesības[12],

– ņemot vērā 2024. gada 18. janvāra rezolūciju par Eiropas Darba

---

8 https://www.ela.europa.eu/sites/default/files/2025-03/ELA-posting-third-country-nationals-report.pdf.

9 https://www.ela.europa.eu/sites/default/files/2023-04/ela-report-posting-third-country-nationals.pdf.

10 https://www.ela.europa.eu/en/publications/construction-sector-issues-information-provision-enforcement-labour-mobility-law.

11 OV C 224, 8.6.2022., 81. lpp.

12 OV C, C/2025/3156, 20.6.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3156/oj.

iestādes pilnvaru pārskatīšanu[13],

– ņemot vērā 2025. gada 9. septembra rezolūciju par publisko iepirkumu[14],

– ņemot vērā 2024. gada 16. aprīlī parakstīto Lailpas deklarāciju par Eiropas sociālo tiesību pīlāra nākotni,

– ņemot vērā Valdišesas sociālo partneru augstākā līmeņa sanāksmes 2024. gada 31. janvāra trīspusējo deklarāciju par plaukstošu Eiropas sociālo dialogu,

– ņemot vērā Komisijas 2013. gada 31. janvāra zaļo grāmatu par negodīgu tirdzniecības prakse uzņēmumu savstarpējās attiecībās pārtikas un nepārtikas piegādes ķēdē Eiropā, (COM(2013)0037),

– ņemot vērā Komisijas 2025. gada 29. janvāra paziņojumu "ES Konkurētspējas kompass", (COM(2025)0030),

– ņemot vērā *Eurofound* sesto Eiropas darba apstākļu apsekojumu,

– ņemot vērā Mario Dragi 2024. gada 9. septembra ziņojumu "The future of European competitiveness" ("Eiropas konkurētspējas nākotne") (Dragi ziņojums),

– ņemot vērā Enriko Letas 2024. gada 17. aprīļa ziņojumu "*Much more than a Market – speed, security, solidarity: empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens*" ("Daudz vairāk nekā tirgus – ātrums, drošība, solidaritāte: vienotā tirgus stiprināšana, lai nodrošinātu ilgtspējīgu nākotni un labklājību visiem ES iedzīvotājiem") (Letas ziņojums),

– ņemot vērā Nīderlandes, Beļģijas, Dānijas, Vācijas, Itālijas, Latvijas un Luksemburgas 2025. gada 14. februāra nostājas dokumentu par ES politikas prioritātēm Komisijai 2024.–2029. gadam un trešo valstu valstspiederīgo taisnīgu norīkošanu darbā,

– ņemot vērā Tiesas 2017. gada 5. aprīļa spriedumu lietā C-298/15 *"Borta" UAB/Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija VĮ*[15] attiecībā uz publisko iepirkumu,

– ņemot vērā valstu stratēģijas darbaspēka ekspluatācijas, piespiedu

---

13 OV C, C/2024/5741, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5741/oj.

14 Pieņemtie teksti, P10_TA(2025)0174.

15 Tiesas 2017. gada 5. aprīļa spriedums lietā *"Borta" UAB/Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija VĮ*, C-298/15, ECLI:EU:C:2017:266.

darba un nedeklarēta darba apkarošanai[16],

– ņemot vērā Reglamenta 55. pantu,

– ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas atzinumu,

– ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu (A10-0256/2025),

A. tā kā Eiropas sociālo tiesību pīlāra 5. principā ir atgādināts, ka neatkarīgi no nodarbinātības attiecību veida un ilguma darba ņēmējiem ir tiesības uz taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi attiecībā uz darba nosacījumiem, sociālās aizsardzības pieejamību un apmācību; tā kā tajā ir arī atgādināts, ka nedrīkstētu pieļaut darba attiecības, kas rada nestabilus darba apstākļus;

B. tā kā pārrobežu pakalpojumu sniegšanas brīvība ir viens no četriem vienotā tirgus pamatprincipiem un tā kā apakšuzņēmuma līgumu slēgšana ir daļa no pakalpojumu sniegšanas brīvības un brīvības veikt uzņēmējdarbību; tā kā ES ir jāsaglabā un jāstiprina sava konkurētspēja, lai uzņēmumi varētu attīstīties, īpašu uzmanību pievēršot mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU); tā kā tai ir arī jāizstrādā skaidri un samērīgi noteikumi, kas nerada nevajadzīgu slogu, un jāstiprina izpilde;

C. tā kā darbaspēka ekspluatācija un citas ļaunprātīgas nodarbinātības prakses ES darba tirgū ir nopietna problēma augsta riska nozarēs, kura izpaužas dažādos veidos, tostarp, taču ne tikai kā ar darbu saistīta noziedzība, nedeklarēts darbs, nelikumīgs darbs, ēnu ekonomika, sociālais dempings un mūsdienu verdzība;

D. tā kā, piemēram, būvniecības, lauksaimniecības, viesmīlības pakalpojumu, mājsaimniecības darba, transporta un loģistikas, pārtikas, tostarp gaļas, pārstrādes, uzkopšanas pakalpojumu un aprūpes darba nozarēs, pastāv lielāks darbaspēka ekspluatācijas un ļaunprātīgas izturēšanās pret to risks[17]; tā kā sievietes ir nesamērīgi nodarbinātas ārpakalpojumu un ar aģentūru starpniecību organizētā

---

16 Sk., piemēram: Vācijas Darba un sociālo lietu federālā ministrija, *Nationaler Aktionsplan gegen Arbeitsausbeutung und Zwangsarbeit* (2025. gads); Itālijas Darba un sociālās politikas ministrija, *Piano nazionale per la lotta al lavoro sommerso* (2022. gads); Spānijas Iekļaušanas, sociālās drošības un migrācijas ministrija, *Plan de Acción contra el Trabajo Forzoso* (2021. gads); Zviedrijas valdība, *Nationell strategi mot arbetslivskriminalitet* (2022. gads); kā arī Norvēģijas valdība, *Strategi mot arbeidslivskriminalitet* (2021. gads).

17 Eiropas Komisija, ceturtais ziņojums par gūtajiem panākumiem cīņā pret cilvēku tirdzniecību, COM(2022)0736); Eiropas Komisija, piektais ziņojums par cilvēku tirdzniecības apkarošanā gūtajām sekmēm, COM(2025)0008).

darbā aprūpes, uzkopšanas un viesmīlības nozarēs;

E. tā kā darbaspēka ekspluatācijas un ļaunprātīgas uzturēšanās pret to sekas ietekmē ne tikai darba ņēmējus, kas saskaras ar netaisnīgiem un nedrošiem darba apstākļiem, nepietiekamām algām, nepiemērotiem mājokļiem un nestabilu nodarbinātību, bet arī uzņēmumus, jo īpaši MVU, kas cieš no negodīgas konkurences un vienotā tirgus izkropļojumiem;

F. tā kā Eiropols uzsver, ka 86% no visbīstamākajiem noziedzīgajiem tīkliem savā noziedzīgajā darbībā izmanto likumīgas uzņēmējdarbības struktūras, kas būtiski apdraud godīgu konkurenci vienotajā tirgū; tā kā Komisijas veiktā analīze, kā arī EDI operatīvās atziņas liecina par paaugstinātu darbaspēka ekspluatācijas un ļaunprātīgas izturēšanās pret to risku, kas saistīts ar garām un sarežģītām apakšuzņēmēju ķēdēm, kā arī krāpnieciskiem darba starpniecības veidiem[18];

G. tā kā kopīga iezīme lielākajā daļā nozaru, kurās pastāv augsts darbaspēka ekspluatācijas risks, ir augsta darbaspēka intensitāte apvienojumā ar garām un sarežģītām vertikālām un horizontālām apakšuzņēmēju ķēdēm[19], kas apdraud pārredzamību, sociālo partneru lomu, piemērojamos koplīgumus un demokrātiju darba vidē; tā kā augsta riska nozares bieži vien ir saistītas ar plašu darbā iekārtošanas uzņēmumu izmantošanu un lielu norīkoto darba ņēmēju, mobilo ES darba ņēmēju un trešo valstu valstspiederīgo īpatsvaru; tā kā daži nestandarta nodarbinātības veidi un sarežģītas pārrobežu shēmas var padarīt neskaidru atbildības sadalījumu, kavēt izpratnes veidošanu un sarežģīt piemērojamo darba tiesību un koplīgumu izpildi, kā arī darba atļauju, sociālā nodrošinājuma iemaksu, nodokļu maksājumu un darba ņēmēju identitātes pārbaudes;

---

18 EDI, *Posting of third-country nationals: Contracting chains, recruitment patterns, and enforcement issues* (Trešo valstu valstspiederīgo norīkošana darbā: līgumu slēgšanas ķēdes, darbā pieņemšanas shēmas un tiesību aktu izpildes problēmas) (2025. gads); EDI, *Counteracting undeclared work and labour exploitation of third-country national workers* (Cīņa pret nedeklarētu darbu un trešo valstu valstspiederīgo darba ņēmēju ekspluatāciju) (2021. gads); EDI, *Tackling undeclared work in supply chains – Learning Resource Paper* (Cīņa pret nedeklarētu darbu piegādes ķēdēs – mācību palīgmateriāls) (2022. gads); Komisijas ziņojums par to, kā tiek piemērota un īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 28. jūnija Direktīva (ES) 2018/957, ar ko groza Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, (COM(2024)0320).

19 Komisijas paziņojums “Pamatnostādnes par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta piemērojamību horizontālās sadarbības nolīgumiem” (OV C 259, 21.7.2023., 1. lpp.).

H. tā kā darba aizsardzības tiesību aktu neievērošana ir būtisks darbaspēka ekspluatācijas elements, kas apdraud nulles vīzijas pieeju, kuras mērķis ir novērst ar darbu saistītus nāves gadījumus, kā noteikts Komisijas ES stratēģiskajā satvarā par drošību un veselības aizsardzību darbā 2021.–2027. gadam; tā kā SDO Konvencijā Nr. 167 galvenajiem līgumslēdzējiem ir noteikts pienākums koordinēt darba aizsardzības pasākumus;

I. tā kā negodīgu un noziedzīgu dalībnieku klātbūtne Eiropas darbavietās arī rada drošības riskus, jo īpaši tad, ja tā skar tādas kritiski svarīgas nozares kā transports un loģistika, būvniecība, enerģētika un veselības aprūpe vai darbības, kas saistītas ar piekļuvi drošības ziņā sensitīvām darbvietām, jo īpaši tīrīšanas un apkopes darbus;

J. tā kā saskaņā ar Komisijas sniegto informāciju[20] un EDI gadījumu analīzes ziņojumu[21] darba ņēmēju no trešām valstīm norīkošanas gadījumu skaits pieaug un katrs ceturtais norīkotais darba ņēmējs ir trešās valsts valstspiederīgais; tā kā mobilie un migrējošie darba ņēmēji, tostarp darba ņēmēji no trešām valstīm, ir īpaši neaizsargāti pret darbaspēka ekspluatāciju un ar darbu saistītu noziedzību un bieži vien nonāk atkarības spirālē, kas saistīta ar vīzām, pārmērīgi augstām darbā pieņemšanas maksām, došanās uz darbavietu organizēšanu un izmitināšanu; tā kā trešo valstu valstspiederīgajiem ir mazāk iespēju pašorganizēties un iesaistīties arodbiedrībās un viņi saskaras ar lielākām grūtībām piekļūt tiesu sistēmai un aizstāvēt savas tiesības;

K. tā kā palielinās krāpnieciska darbā pieņemšanas prakse, proti, "norīkošana darbā", trešo valstu valstspiederīgos pieņemot darbā nevis nodarbinātības dalībvalstī, bet vienīgi nolūkā viņus norīkot darbā citā dalībvalstī; tā kā EDI to ir atzinusi par aizvien lielāku

---

20 Eiropas Komisija: Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts, *EFTHEIA*, *HIVA-KU* Lēvene, *IRIS*, *Milieu* un *WIIW*, *Posting of workers – Collection of data from the prior declaration tools – Reference year 2022* (Darba ņēmēju norīkošana darbā – datu vākšana, izmantojot iepriekšējas paziņošanas rīkus – 2022. pārskata gads), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2024. gads.

21 EDI ziņojums par līgumu slēgšanas ķēdēm un norīkoto trešo valstu valstspiederīgo darbā pieņemšanas shēmām, 2025. gada marts, un EDI ziņojums par dalībvalstu sadarbības praksi, iespējām un problēmām, jo īpaši saistībā ar trešo valstu valstspiederīgo norīkošanu darbā, 2023. gada februāris.

problēmu saistībā ar tiesību aktu izpildi;[22]

L. tā kā horizontāla un vertikāla apakšuzņēmuma līgumu slēgšana ir būtiska prakse daudzās nozarēs, jo īpaši liela mēroga projektos, nodrošinot elastīgu piekļuvi specializētām zināšanām un ļaujot konkrētas vajadzības apmierināt izmaksu ziņā efektīvā veidā; tā kā apakšuzņēmuma līgumu slēgšana ir svarīgs nodarbinātības elements, jo īpaši MVU un mikrouzņēmumiem; tā kā apakšuzņēmuma līgumu slēgšana var radīt pievienoto vērtību līgumslēdzējām iestādēm un veicināt efektivitāti un inovāciju, jo īpaši nozarēs, kas darbojas pasaules mēroga konkurences apstākļos; tā kā apakšuzņēmuma līgumu slēgšana pati par sevi nav problemātiska, jo īpaši situācijās, kad ir vajadzīgas īpašas prasmes; tā kā labi funkcionējoša apakšuzņēmējdarbība ir svarīga godīgas konkurences nodrošināšanai ES un jo īpaši sniedz ieguvumus MVU; tā kā apakšuzņēmējdarbības īpatsvars dažādās nozarēs un uzņēmumos ievērojami atšķiras;

M. tā kā garas un sarežģītas apakšuzņēmēju ķēdes tomēr var izkropļot godīgu konkurenci, mazināt pārskatatbildību, apdraudēt darba ņēmēju tiesības un palielināt riskus, kas saistīti ar krāpšanu, darbaspēka ekspluatāciju, noziedzīgu iefiltrēšanos un darba aizsardzību, jo īpaši augsta riska nozarēs un pārrobežu situācijās; tā kā noteiktos gadījumos pārredzamības un uzraudzības trūkums izvērstās apakšuzņēmumu shēmās var apgrūtināt līgumslēdzēju iestāžu iespējas nodrošināt atbilstību piemērojamiem ES un valsts tiesību aktiem;

N. tā kā noteikumi, kas ierobežo apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu, varētu ietekmēt uzņēmumu vērtības ķēdes, jo īpaši nozarēs, kas darbojas pasaules mēroga konkurences apstākļos; tā kā šādi pasākumi ir jālīdzsvaro ar nepieciešamību aizsargāt MVU, kas darbojas nozarēs, kurās ir zems ļaunprātīgas apakšuzņēmuma izmantošanas risks un kurās atšķirībā no augsta riska nozarēm nav nepieciešams ierobežot apakšuzņēmēju ķēdes; tā kā solidārai atbildībai apakšuzņēmēju ķēdēs ir divējāds mērķis – nodrošināt tiesiskās aizsardzības līdzekļus darba ņēmējiem, kuri tikuši ekspluatēti, un veicināt to, lai darbuzņēmēji visā ķēdē brīvprātīgi ierobežotu apakšuzņēmēju ķēžu garumu un sarežģītību;

O. tā kā dažas dalībvalstis ir pieņēmušas tiesību aktus, ar kuriem tiek ierobežots apakšuzņēmēju ķēžu garums vai konkrētās nozarēs

---

22 EDI ziņojums “Posting of third-country nationals: contracting chains, recruitment patterns, and enforcement issues” (“Trešo valstu valstspiederīgo norīkošana darbā: līgumu slēgšanas ķēdes, darbā pieņemšanas shēmas un tiesību aktu izpildes problēmas”), 2025. gads.

pilnībā aizliegta apakšuzņēmumu izmantošana[23], un tādējādi ir pieaudzis tieši nodarbināto darba ņēmēju skaits; tā kā Komisija uzskata, ka apakšuzņēmēju ķēžu līmeņu skaita ierobežošana un/vai atbildības attiecināšana uz visu apakšuzņēmēju ķēdi varētu palīdzēt dalībvalstīm kā galvenajām atbildīgajām par darba ņēmēju norīkošanas noteikumu izpildi un attiecīgā gadījumā sociālajiem partneriem samērīgi un nediskriminējoši palielināt pārredzamību un atbildību apakšuzņēmēju ķēdēs[24]; tā kā daži uzņēmumi ir brīvprātīgi ierobežojuši savu apakšuzņēmēju ķēžu garumu;

P. tā kā ES tiesību aktos nav definēta darba starpniecības prakse, izņemot pagaidu darba aģentūru darbību[25]; tā kā darba starpniecību var īstenot dažādos veidos – gan ar jau eksistējošu uzņēmumu, gan individuālu darba ņēmēju piesaistītāju starpniecību; tā kā pat neoficiāli starpnieki un nelikumīgu nodarbinātības shēmu organizētāji var maskēties kā darba starpnieki;

Q. tā kā negodīga tirdzniecības prakse, tostarp iepirkums par cenu, kas nesedz ilgtspējīgas ražošanas izmaksas, īsi izpildes termiņi un kavēti maksājumi, ir galvenie faktori, kas veicina ļaunprātīgu apakšuzņēmuma izmantošanu; tā kā MVU, kas publiskajos līgumos piedalās kā apakšuzņēmēji, bieži vien cieš galveno darbuzņēmēju kavētu maksājumu dēļ;

R. tā kā nozarēs, kurās ir plaši izplatīta apakšuzņēmumu izmantošana, prakse nodrošināt, ka darba ņēmēji saglabā savas tiesības un darba apstākļus, ja viņi tiek pārcelti darbuzņēmēja maiņas dēļ, ir būtisks aizsardzības mehānisms, kas ļauj nodrošināt nodarbinātības stabilitāti, garantēt darba aizsardzības standartu ievērošanu un novērst sociālo dempingu;

S. tā kā neregulēta vai slēpta darba starpniecība nereti tiek izmantota,

---

23 Eiropas Komisija: Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ģenerāldirektorāts, *ECORYS*, *HIVA-KU Leuven*, *Spark Legal and Policy Consulting and wmp consult*, *Study supporting the Monitoring of the Posting of Workers Directive 2018/957/EU and of the Enforcement Directive 2014/67/EU — The situation of temporary cross-border mobile workers and workers in subcontracting chains* (Pētījums Darba ņēmēju norīkošanas direktīvas (2018/957/ES) un Izpildes direktīvas (2014/67/ES) uzraudzības atbalstam – pagaidu pārrobežu mobilo darba ņēmēju un apakšuzņēmēju ķēdēs strādājošo darba ņēmēju situācija), Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2024. gads.

24 Komisijas ziņojums par to, kā tiek piemērota un īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 28. jūnija Direktīva (ES) 2018/957, ar ko groza Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, (COM(2024)0320).

25 Komisijas ziņojums par to, kā tiek piemērota un īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 28. jūnija Direktīva (ES) 2018/957, ar ko groza Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, (COM(2024)0320).

lai neievērotu un apietu darba tiesību normas un ļautu darba devējiem izvairīties no atbildības, jo īpaši augsta riska nozarēs; tā kā ļaunprātīga darbā pieņemšanas un starpniecības prakse bieži vien ir saistīta ar informācijas viltošanu vai neizpaušanu, rakstisku līgumu nesniegšanu, nelikumīgu darbā pieņemšanas maksu noteikšanu, pārmērīgu izmitināšanas izmaksu ieturēšanu no algas, maksas iekasēšanu no darba ņēmējiem par transportu, apmācību, aprīkojumu vai darba atļaujām, pasu konfiskāciju, piespiedu darbu vai pret arodbiedrībām vērstu darbību; tā kā pret šādiem pārkāpumiem var palīdzēt cīnīties efektīvākas un mērķorientētākas darba inspekcijas pārbaudes;

T. tā kā, reaģējot uz šīm problēmām, vairākas ES dalībvalstis ir pieņēmušas nacionālos rīcības plānus un rīcībpolitikas, kuru mērķis ir apkarot darbaspēka ekspluatāciju, tostarp veicot pasākumus nolūkā novērst ekspluatāciju apakšuzņēmēju ķēdēs un darba starpnieku ļaunprātīgu rīcību[26];

U. tā kā, reaģējot uz šīm problēmām, sociālie partneri ES, valstu un vietējā līmenī, kā arī nozaru un starpnozaru līmenī ir veikuši pasākumus, lai, tostarp ar koplīguma sarunu starpniecību, risinātu jautājumus, kas saistīti ar apakšuzņēmumu un darba starpniecības ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī ir īstenojuši kopīgas iniciatīvas nolūkā aizsargāt godprātīgus uzņēmumus un darba ņēmēju tiesības;

V. tā kā jau ir spēkā īpaši tiesību akti, kas reglamentē apakšuzņēmumu izmantošanu civilās aviācijas jomā, tostarp gaisa kuģu un to apkalpes, tehniskās apkopes un apdrošināšanas nomu, ko dēvē arī par nomu ar apkalpi; tā kā ir palielinājusies nomas ar apkalpi izmantošana, to aizvien biežāk izmantojot arī ārpus maksimālās slodzes periodiem; tā kā Komisijai gaidāmajā Gaisa pārvadājumu pakalpojumu regulas pārskatīšanā būtu jārisina problēmas, kas saistītas ar nomu ar apkalpi[27];

---

26 Piemēram, Zviedrija (https://www.regeringen.se/contentassets/f6f461b310984b598ee4f7a2d83350d0/nationell-strategi-mot-arbetslivskriminalitet.pdf), Somija (https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165395/TEM_2024_5.pdf), Itālija, Vācija (https://www.bmas.de/DE/Service/Presse/Meldungen/2025/nationaler-aktionsplan-gegen-arbeitsausbeutung-und-zwangsarbeit-beschlossen.html), Spānija un Norvēģija (https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/strategi-mot-arbeidslivskriminalitet-2021/id2831867/).

27 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1008/2008 (2008. gada 24. septembris) par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (OV L 293, 31.10.2008., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj).

W. tā kā Komisija vērš uzmanību uz Norvēģijā ieviesto Šīenas modeli[28], ko kopīgi izstrādāja Šīenas pašvaldība, arodbiedrības un darba devēju organizācijas un kas paredz stingrus ierobežojumus garām apakšuzņēmēju ķēdēm un pagaidu darba ņēmēju iepriekšēju apstiprināšanu, lai nodrošinātu pārskatatbildību un pienācīgus darba apstākļus augsta riska nozarēs;

X. tā kā dalībvalstis, Komisija un sociālie partneri Lailpas deklarācijā apņēmās pievērst īpašu uzmanību pasākumiem, kas saistīti ar apakšuzņēmumu un pagaidu darba aģentūru darbību, atzīstot kopīgās problēmas, ko šie abi nodarbinātības veidi rada Eiropas darba tirgiem; tā kā E. Letas ziņojumā uzsvērta steidzama nepieciešamība regulēt apakšuzņēmējdarbības praksi, lai novērstu ekspluatāciju un ļaunprātīgu rīcību; tā kā ziņojumā ir brīdināts, ka nekontrolēta apakšuzņēmēju ķēžu darbība var novest pie darba standartu pazemināšanās, sociālā dempinga un godīgas konkurences izkropļošanas, kā arī darba drošības pienākumu pārkāpumiem;

Y. tā kā Direktīvas 2014/67/ES 12. panta 2. punktā ir noteikts, ka dalībvalstīm jāievieš atbildība par visu apakšuzņēmēju ķēdi, norīkojot darba ņēmējus darbā būvniecības nozarē, savukārt 12. panta 1. punkts dalībvalstīm paredz iespēju šo atbildību attiecināt arī uz citām nozarēm un ieviest stingrākus atbildības noteikumus;

Z. tā kā lielākajā daļā dalībvalstu attiecībā uz apakšuzņēmēju ķēdēm un darba starpniekiem ir spēkā noteikumi, kuros ir ņemtas vērā attiecīgo valstu īpatnības; tā kā regulējuma līmenis dažādās dalībvalstīs tomēr ievērojami atšķiras, tādējādi radot sadrumstalotību vienotajā tirgū; tā kā joprojām pastāv problēmas, jo dalībvalstīs atšķirīgi interpretē iekšējā tirgus noteikumu piemērošanu apakšuzņēmēju ķēžu un darba starpnieku regulējumam; tā kā Direktīva 2014/24/ES nenodrošina līgumslēdzējām iestādēm pietiekamu instrumentu klāstu, lai efektīvi reaģētu uz publisko līgumu neizpildi, un dažos gadījumos pat liek šķēršļus iestādēm, kuras vēlas rīkoties proaktīvi;

AA. tā kā nedeklarēta darba, cilvēku tirdzniecības un darbaspēka ekspluatācijas apkarošanai ir vajadzīgas stingras darba inspekcijas, pārrobežu pārbaudes un efektīva darba starpnieku licencēšana vai reģistrācija; tā kā spēkā esošo noteikumu izpilde un labāka sadarbība starp dalībvalstīm var palīdzēt risināt problēmas, kas saistītas ar apakšuzņēmumu un darba starpnieku ļaunprātīgu rīcību,

Darbaspēka ekspluatācijas novēršana

1. uzsver, ka ir vajadzīga visaptveroša ES pieeja, lai apkarotu

---

28 Eiropas Komisija: Mazo un vidējo uzņēmumu izpildaģentūra, *Making socially responsible public procurement work – 71 good practice cases* (Sociāli atbildīga publiskā iepirkuma īstenošana – 71 labas prakses piemērs), Publikāciju birojs, 2020. gads.

darbaspēka ekspluatāciju, tostarp ar to saistīto nelegālo darbu un organizēto noziedzību, kā arī ļaunprātīgas uzņēmējdarbības praksi, jo īpaši apakšuzņēmumu un darba starpnieku ļaunprātīgu rīcību; tādēļ aicina izstrādāt ES stratēģiju, lai cīnītos pret šīm problēmām, kuru ietekme dažādās dalībvalstīs un nozarēs var atšķirties; uzsver, ka darbaspēka ekspluatācija ir ne tikai darba ņēmēju tiesību un cilvēktiesību pārkāpums, bet tā arī kropļo godīgu konkurenci starp uzņēmumiem; šajā sakarībā atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos 2026. gadā nākt klajā ar taisnīgas mobilitātes paketi; atgādina, ka vispārējie mērķi stiprināt Eiropas uzņēmumu konkurētspēju, vienkāršot regulējumu un samazināt nevajadzīgu administratīvo slogu nedrīkst pazemināt darba ņēmēju aizsardzības līmeni; uzsver, ka ir stingrāk jāīsteno spēkā esošie darba tiesību akti, lai nodrošinātu darba ņēmēju tiesību efektīvu aizsardzību un vienlīdzīgus konkurences apstākļus vienotajā tirgū;

2. atgādina par problēmām, ar kurām dažas dalībvalstis saskaras centienos reglamentēt apakšuzņēmumu darbību valsts līmenī, piemēram, ierobežojot apakšuzņēmēju ķēžu garumu, ieviešot solidāru atbildību vai nosakot prasības tiešai nodarbinātībai vienotā tirgus noteikumu atšķirīgas interpretācijas dēļ; aicina Komisiju precizēt dalībvalstu iespējas pieņemt samērīgus tiesību aktus, lai novērstu riskus un problēmas, ko rada garas un sarežģītas apakšuzņēmēju ķēdes; aicina Komisiju pastiprināt centienus apkarot darba ņēmēju ekspluatāciju;

3. atkārtoti aicina Komisiju pastiprināt pārredzamību un pārskatatbildību visā piegādes ķēdē[29], lai izbeigtu ļaunprātīgu apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu un aizsargātu darba ņēmēju tiesības;

4. uzsver, ka visās ES līmeņa iniciatīvās, kuru mērķis ir novērst darbaspēka ekspluatāciju un problēmas, kas saistītas ar sarežģītām apakšuzņēmēju ķēdēm, būtu jāņem vērā dalībvalstu paraugprakse, tās būtu jāizstrādā ciešā sadarbībā ar sociālajiem partneriem, tostarp Eiropas nozaru sociālā dialoga komitejām, un tām vajadzētu būt pielāgotām faktiskajai situācijai attiecīgajās nozarēs; atgādina, ka jebkuri ar konkrētām nozarēm saistīti pasākumi un iniciatīvas, tostarp solidāras atbildības režīmi augsta riska nozarēs, ir jāsaskaņo ar ES tiesību aktiem un tie nedrīkst radīt nevajadzīgus šķēršļus pārrobežu uzņēmējdarbībai; uzsver, ka ar konkrētām nozarēm saistīti pasākumi un iniciatīvas var arī ietvert zemākas regulatīvās prasības uzņēmumiem zema riska nozarēs;

5. norāda, ka solidāras atbildības princips ir veids, kā nodrošināt, ka galvenais darbuzņēmējs uzņemas vispārēju atbildību par pakalpojumiem, kas sniegti visā apakšuzņēmēju ķēdē; uzskata, ka

---

29 Eiropas Parlamenta 2025. gada 9. septembra rezolūcija par publisko iepirkumu.

šāds princips var nodrošināt, ka visos apakšuzņēmēju ķēdes līmeņos līgumiski tiek garantēta pakalpojumu kvalitāte un izpilde un darba, sociālo un drošības standartu ievērošana; norāda, ka vairākas dalībvalstis ir nolēmušas ieviest stingrākus atbildības noteikumus apakšuzņēmēju ķēdēs nekā minimālās prasības, kas noteiktas Direktīvas 2014/67/ES 12. pantā;

6. aicina Komisiju un dalībvalstis novērst praksi, kura ir arī zināma kā "finanšu apakšuzņēmējdarbība" un saskaņā ar kuru galvenais darbuzņēmējs slēdz apakšuzņēmuma līgumus par visu darba apjomu, pats neveicot nekādu darbu; uzsver, ka galvenajiem darbuzņēmējiem būtu pašiem jāizpilda noteikta daļa no līgumā paredzētā darba; šajā sakarībā atkārtoti aicina Komisiju izvērtēt ietekmi, ko rada tas, ka publiskā iepirkuma līgumus galvenokārt izpilda izraudzītā pretendenta tiešie darbinieki, un iesaka publiskā iepirkuma noteikumos paredzēt stimulus uzņēmumiem nodrošināt pietiekamu skaitu iekšējo darbinieku, lai īstenotu projektus, attiecībā uz kuriem šiem uzņēmumiem piešķirtas tiesības slēgt publiskus līgumus[30];

7. aicina Komisiju un dalībvalstis vērsties pret nelikumīgu praksi apakšuzņēmēju ķēdēs, lai nodrošinātu uzņēmumu konkurētspēju un taisnīgus un drošus darba apstākļus; šajā sakarībā mudina, ciktāl tas ir iespējams, pamatoti un samērīgi, veidot tiešas darba attiecības augsta riska nozarēs, balstoties uz primāriem vispārējo interešu iemesliem, piemēram, darba ņēmēju un viņu tiesību aizsardzību;

8. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt sabiedriskā labuma noteikumu iekļaušanu publiskā iepirkuma dokumentācijā un ES finansētu projektu līgumos, piemēram, pieprasot darbuzņēmējiem un apakšuzņēmējiem sniegt ieguldījumu vietējo prasmju attīstīšanā vai sociālās iekļaušanas iniciatīvās un tādējādi nodrošinot publisko investīciju pozitīvu papildu ietekmi;

9. uzsver, ka sociālie partneri, tostarp MVU pārstāvji, bieži ir kopīgi ierosinājuši valsts un reģionālā mēroga iniciatīvas, kuru mērķis ir ierobežot apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas līmeni; uzsver, ka šādas iniciatīvas būtu jāņem vērā, savukārt apakšuzņēmuma līgumu slēgšanas ierobežojumiem jābūt samērīgiem;

10. norāda, ka apakšuzņēmēju ķēžu garums un sarežģītība rada būtiskas problēmas darba inspekcijām, nosakot juridisko atbildību par darba tiesību pārkāpumiem, un ka šīs problēmas ir jārisina;

11. uzsver, ka ir svarīgi jebkurā jaunā regulējumā iekļaut dzimumu līdztiesības nosacījumus;

12. uzsver – lai ierobežotu vienotā tirgus sadrumstalotību, Komisijai ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un sociālajiem partneriem, tostarp

---

30 Eiropas Parlamenta 2025. gada 9. septembra rezolūcija par publisko iepirkumu.

nozaru sociālā dialoga komitejām, būtu jānosaka augsta riska nozaru definīcija; uzsver, ka dalībvalstis var pieprasīt Komisijai atļaut tiem vajadzības gadījumā koriģēt kopējo augsta riska nozaru sarakstu atbilstīgi to konkrētajai situācijai, lai nodrošinātu vislabāko iespējamo pieeju cīņai pret ļaunprātīgu apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu, darbaspēka ekspluatāciju un ar darbu saistītu noziedzību; uzsver, ka, nosakot augsta riska nozares un koriģējot to sarakstu, būtu jābalstās uz precīziem un atjauninātiem datiem;

13. norāda, ka apakšuzņēmēju iesaiste pamatdarbībās var radīt sašķeltu un nedrošu darba vidi, mazināt pārredzamību un pārskatatbildību un palielināt risku, ka darba ņēmēji strādā ilgākas stundas, saņem zemākas algas un saskaras ar citiem darba tiesību pārkāpumiem, kā arī novest pie nedrošas un nestabilas nodarbinātības[31]; uzsver, ka saskaņā ar Direktīvu 2002/14/EK[32] darba ņēmēju pārstāvji ir jāinformē un ar viņiem ir jāapspriežas par lēmumiem, kas varētu būtiski mainīt darba organizāciju vai līgumattiecības; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka attiecībā uz visiem darba ņēmējiem tiek ievērots vienlīdzīgas attieksmes princips un ka viņiem tiek garantēti pienācīgi darba apstākļi;

14. pauž bažas par juridiskās skaidrības trūkumu attiecībā uz trešo valstu valstspiederīgo patiesas un krāpnieciskas norīkošanas darbā nošķirumu, kā arī par ES tiesību normu par pakalpojumu sniegšanu ļaunprātīgu izmantošanu, lai apietu migrācijas noteikumus un valstu darba tiesības; uzsver, ka krāpnieciska norīkošana darbā grauj vienotā tirgus sociālo struktūru, ļaunprātīgi izmantojot visneaizsargātākos cilvēkus; aicina Komisiju saskaņā ar E. Letas ziņojumu izvērtēt ar izpildes nodrošināšanu saistītās problēmas, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu sadarbību, un veikt atbilstīgus pasākumus, lai izbeigtu norīkošanu darbā, ja darba ņēmējiem nav patiesas saiknes ar nosūtītāju dalībvalsti; atgādina par E. Letas un M. Dragi sagatavoto ziņojumu vispārējo secinājumu, ka ir jāstiprina vienotā tirgus konkurētspēja;

15. ar bažām norāda uz riskiem, kas izriet no norīkošanas darbā, ja tā

---

31 Pētījums *Precarious Employment in Europe: Volume 1: Patterns, Trends and Policy Strategies* (Nestabila nodarbinātība Eiropā: 1. sējums – modeļi, tendences un politikas stratēģijas), Eiropas Parlaments, 2016. gads; *Key elements of fair employment and decent work* (Galvenie taisnīgas nodarbinātības un pienācīgas nodarbinātības elementi), *Eurofound*, 2010. gads; *Outsourcing, working conditions and inequality* (Ārpakalpojumi, darba apstākļi un nevienlīdzība), Eiropas Komisija, Kopīgais pētniecības centrs, 2025. gads.

32 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/14/EK (2002. gada 11. marts), ar ko izveido vispārēju sistēmu darbinieku informēšanai un uzklausīšanai Eiropas Kopienā – Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīga deklarācija par darba ņēmēju pārstāvību (OV L 80, 23.3.2002., 29. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj).

vienlaikus ir saistīta ar ļaunprātīgiem apakšuzņēmējdarbības un darba starpniecības veidiem; aicina EDI izvērtēt darba starpnieku izmantošanu norīkošanā darbā, tostarp risku, ka šāda kārtība varētu tikt izmantota, lai izvairītos no atbildības, apietu pienākumus sociālā nodrošinājuma jomā un pazeminātu darba aizsardzības un darba drošības standartus; aicina Komisiju novērst jebkādus iespējamus Direktīvas par pagaidu darba aģentūrām[33] pārkāpumus saistībā ar darba ņēmēju norīkošanu darbā;

16. uzsver, ka izmitināšanai, ko darba devējs vai darba starpnieks nodrošina darba ņēmējam, ir jāatbilst piemērojamiem kvalitātes, higiēnas un drošības standartiem; uzsver, ka šādas izmitināšanas vietas īres maksai jābūt samērīgai un nediskriminējošai; aicina augsta riska nozarēs veiktās darba inspekcijas pārbaudēs iekļaut izmitināšanas vietu pārbaudes, lai nepieļautu to, ka darba devēji vai starpnieki nodrošina darba ņēmējiem sliktā stāvoklī esošus, nedrošus vai pārapdzīvotus mājokļus; uzsver, ka līguma noteikumi, kas reglamentē darba ņēmēja izmitināšanu, nedrīkst novest pie nedrošiem un nestabiliem mājokļa apstākļiem, ja darba attiecības tiek izbeigtas;

17. aicina Komisiju sadarboties ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu spēkā esošo tiesību aktu par darba ņēmēju norīkošanu efektīvu īstenošanu un izpildi; atgādina, ka ES ir ieviesusi vairākus juridiskus instrumentus darbaspēka ekspluatācijas un nelegāla darba apkarošanai un ka to izmantošana ir jāuzlabo valstu līmenī; aicina Komisiju izvērtēt situāciju, nodrošināt attiecīgo juridisko instrumentu efektīvu un lietderīgu ieviešanu un izmantošanu dalībvalstīs un vajadzības gadījumā sākt pārkāpuma procedūras pret dalībvalstīm, kuras neievēro piemērojamos ES tiesību aktus;

18. uzsver publisku un savstarpēji sadarbspējīgu licencēto darba starpnieku reģistru pievienoto vērtību; uzsver, ka jebkādai licencēšanai vai reģistrācijai ir jāatbilst minimālajiem integritātes kritērijiem; aicina Komisiju izvērtēt valstu praksi un tiesību aktus attiecībā uz darba starpniekiem un nodrošināt, ka darba starpnieki, kas darbojas ES, tieši vai netieši neiekasē maksu no darba ņēmējiem un neliek viņiem segt nekādas izmaksas ne pilnībā, ne daļēji; uzsver, ka pret darba starpniekiem, kuri pārkāpj piemērojamos tiesību aktus vai koplīgumus, būtu jāpiemēro atturošas sankcijas, piemēram, to izslēgšana no publiskajiem reģistriem un dalības publiskajos līgumos;

19. aicina gaidāmajā publiskā iepirkuma direktīvu pārskatīšanā nodrošināt, ka izslēgšanas kritēriji ļauj labāk novērst nozarēm raksturīgos riskus, kas saistīti ar krāpšanu, korupciju un noziedzīgu iefiltrēšanos; uzsver, ka dažādās nozarēs ir vajadzīgi atsevišķi īpaši

---

33 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/104/EK (2008. gada 19. novembris) par pagaidu darba aģentūrām (OV L 327, 5.12.2008., 9. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/104/oj).

pielāgoti izslēgšanas kritēriji atkarībā no katras nozares īpašās neaizsargātības; uzsver, ka līgumslēdzējām iestādēm jābūt pilnvarotām pielāgot iepirkuma procedūras, lai apkarotu noziedzīgas darbības un efektīvāk uz tām reaģētu; uzsver – lai veicinātu iepirkuma procedūru efektivitāti un tās vienkāršotu, regulējums par izslēgšanu no iepirkuma būtu jāpadara skaidrāks; uzsver, ka būtu jāizslēdz no attiecīgās publiskā iepirkuma procedūras ikviens ekonomikas dalībnieks, kas nepilda savus pienākumus, kuri paredzēti piemērojamajos darba un vides tiesību aktos saskaņā ar Direktīvas 2014/24/ES 18. panta 2. punktu;

20. uzsver valstu uzņēmumu reģistru un Eiropas uzņēmumu reģistru savstarpējās savienojamības sistēmas nozīmi uzņēmumiem, kas meklē informāciju par apakšuzņēmējiem, arodbiedrībām, kas vēlas iesaistīties koplīguma sarunās, un izpildiestādēm; pauž nožēlu par to, ka valstu uzņēmumu reģistros pieejamās informācijas apjoms ir ļoti atšķirīgs; aicina Komisiju izvērtēt, kā varētu palielināt publiski pieejamās informācijas apjomu, pamatojoties uz dalībvalstu paraugpraksi;

21. pauž bažas par to, ka norīkotie darba ņēmēji un darba ņēmēji apakšuzņēmēju ķēdēs, jo īpaši būvniecības nozarē, saskaras ar nesamērīgi augstiem riskiem darba aizsardzības jomā sadrumstalotu atbildības ķēžu un nepietiekamas koordinācijas dēļ; šajā sakarībā uzsver, cik svarīga ir norīkoto darba ņēmēju un apakšuzņēmēju ķēdēs iesaistīto darba ņēmēju informēšana un apspriešanās ar viņiem, kā arī efektīva darba drošības noteikumu izpilde, kā noteikts SDO Konvencijā Nr. 167; šajā sakarībā uzskata, ka nākamajā ES stratēģiskajā satvarā par drošību un veselības aizsardzību darbā ir svarīgi stiprināt sociālo partneru lomu darba ņēmējiem paredzētu rīku un apmācības izstrādē un turpināt veicināt drošus un veselībai nekaitīgus darba apstākļus; aicina Komisiju novērtēt, vai pašreizējie darba aizsardzības tiesību akti pienācīgi aptver minimālo darba aizsardzības prasību izpildi apakšuzņēmēju ķēdēs;

Izpilde un kontrole

22. atgādina, cik svarīga ir pārrobežu sadarbība, efektīva izpilde un pārredzamība cīņā pret noziedzīgiem tīkliem, kas saistīti ar darbu; šajā sakarībā atbalsta pastiprinātu sadarbību starp EDI, Eiropolu, valstu iestādēm un sociālajiem partneriem; uzsver – lai apkarotu darbaspēka ekspluatāciju un veicinātu godīgu konkurenci vienotajā tirgū, ir vajadzīgas efektīvas un ar pietiekamiem resursiem nodrošinātas izpildes sistēmas; uzsver, ka ir jānovērš ļaunprātīga apakšuzņēmuma līgumu slēgšana, izmantojot mākslīgus mehānismus, piemēram, pastkastītes uzņēmumus un fiktīvas pagaidu darba aģentūras; atgādina, ka Direktīvā 2009/52/EK ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina efektīvas un pienācīgas pārbaudes, lai kontrolētu to trešo valstu valstspiederīgo nodarbinātību, kuri uzturas nelikumīgi, un aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt šīs

direktīvas pienācīgu izpildi;

23. atzinīgi vērtē Komisijas novērtējuma ziņojumu par EDI un atkārtoti aicina[34] Komisiju būtiski stiprināt EDI pilnvaras, lai tā varētu izmeklēt iespējamos ES darba tiesību pārkāpumus un pēc savas iniciatīvas sākt un veikt pārrobežu lietu pārbaudes, paplašinot aģentūras pilnvaru tvērumu, lai tas aptvertu trešo valstu valstspiederīgo darbaspēka mobilitāti, uzlabojot tās operatīvā riska analīzes spējas, kā arī nodrošinot pietiekamus resursus tās uzdevumu veikšanai; uzsver, ka EDI vadībā ir jāturpina saskaņot un vienkāršot darbaspēka mobilitātes noteikumus un kontroles procedūras, tostarp ieviest vienotus kontroles standartus un uzlabot informācijas apmaiņu; iesaka EDI paspārnē izveidot ar nozarēm, jo īpaši būvniecību, transportu un lauksaimniecību, saistītas izpildes struktūrvienības un uzlabot sadarbību ar sociālajiem partneriem šajās nozarēs;

24. uzsver darba inspekcijas pārbaužu būtisko nozīmi gan darbaspēka ekspluatācijas atklāšanā un novēršanā, gan vispārējā darba tiesību ievērošanā; mudina dalībvalstis palielināt darba inspektoru skaitu un darba inspekcijām sniegto atbalstu; atgādina, ka Direktīvā 2006/22/EK[35] jau ir paredzēti minimālie noteikumi, kas ļauj pārbaudīt sociālās jomas tiesību aktu ievērošanu autotransporta nozarē, un aicina Komisiju un dalībvalstis uzlabot darba inspekcijas pārbaužu kvalitāti un biežumu un nodrošināt pienācīgas minimālās darba inspekciju spējas saskaņā ar SDO kritēriju, kas paredz, ka uz 10 000 darba ņēmējiem ir vismaz viens darba inspektors; uzsver, ka, neraugoties uz sūdzību izskatīšanas mehānismu svarīgo lomu mērķtiecīgu pārbaužu uzsākšanā, tie joprojām netiek pietiekami izmantoti un nav pieejami, jo īpaši mobilajiem darba ņēmējiem un darba ņēmējiem no trešām valstīm; atgādina, ka saskaņā ar Direktīvu 2009/52/EK dalībvalstīm ir jānodrošina efektīvi mehānismi, ar kuru starpniecību nelegāli nodarbināti trešo valstu valstspiederīgie var iesniegt sūdzības par saviem darba devējiem;

25. uzsver precīzu un atjauninātu datu nozīmi; norāda, ka informācijas apjoms Eiropā par apakšuzņēmēju ķēžu struktūru un ar darbu saistītu noziedzību atšķiras un ka tas rada grūtības gan izpildes panākšanas, gan politikas veidošanas jomā; aicina Komisiju uzlabot datu vākšanu šajā jomā un uzsver EDI lomu uzticamas informācijas sniegšanā par vispārējām tendencēm un ļaunprātīgu rīcību

---

34 Eiropas Parlamenta 2024. gada 18. janvāra rezolūcija par Eiropas Darba iestādes pilnvaru pārskatīšanu.

35 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/22/EK (2006. gada 15. marts) par minimālajiem nosacījumiem Padomes Regulu (EEK) Nr. 3820/85 un (EEK) Nr. 3821/85 īstenošanai saistībā ar sociālās jomas tiesību aktiem attiecībā uz darbībām autotransporta jomā un par Padomes Direktīvas 88/599/EEK atcelšanu (OV L 102, 11.4.2006., 35. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/22/oj).

pārrobežu situācijās;

26. uzsver panākumus, kas gūti, īstenojot darba vietu identificēšanas iniciatīvas valsts un nozaru līmenī, piemēram, sociālās identifikācijas karšu ieviešanu; šajā sakarībā atzinīgi vērtē Eiropas sociālā nodrošinājuma kartes (*ESSPASS*) projekta iekļaušanu Komisijas 2026. gada darba programmā; atkārtoti aicina[36] ātri ieviest *ESSPASS* sistēmu, uzlabot sociālā nodrošinājuma tiesību aizsardzību un nodrošināt taisnīgus mobilitātes nosacījumus, kā arī stiprināt šo tiesību digitālu īstenošanu, tostarp veicot pārbaudes un informācijas apmaiņu reāllaikā starp izpildiestādēm; aicina integrēt *ESSPASS* valstu un nozaru darba karšu sistēmās, lai nodrošinātu šo sistēmu sadarbspēju un minimālus traucējumus to darbībā; uzsver, ka *ESSPASS* ieviešanai būtu jāsamazina nevajadzīgs administratīvais slogs, jāvienkāršo atbilstības prasību izpilde, nodrošinot minimālas izmaksas MVU, kā arī jāatbalsta EDI un valstu iestāžu centieni cīņā pret ļaunprātīgām un noziedzīgām darbībām; uzsver, cik svarīga *ESSPASS* ir augsta līmeņa datu drošība un aizsardzība un sociālo partneru iesaiste sistēmas izstrādē un ieviešanā; turklāt vērš uzmanību uz notiekošo darbu pie citām ES iniciatīvām, piemēram, digitālās identitātes maka, kas varētu palīdzēt palielināt iestāžu spēju apkarot noziedzīgas darbības, neapgrūtinot MVU un nepalielinot izmaksas patērētājiem

Sankcijas par darbaspēka ekspluatāciju

27. ar bažām norāda, ka personas, kurām tiek piemēroti tirdzniecības aizliegumi vienā dalībvalstī, var apiet valsts līmenī noteiktos ierobežojumus, reģistrējot un veicot uzņēmējdarbību citā dalībvalstī, kas apdraud cīņu pret darbaspēka ekspluatāciju visā vienotajā tirgū; aicina Komisiju nodrošināt efektīvāku informācijas apmaiņu un sadarbību starp dalībvalstīm, kā arī tirdzniecības aizliegumu un krimināls odu savstarpēju atzīšanu saskaņā ar Līgumiem, lai novērstu ierobežojumu apiešanu; uzsver, ka šajā sakarībā ir svarīgi ievērot tiesiskumu un nodrošināt tiesību uz taisnīgu tiesu garantijas; iesaka izmantot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu (*IMI*), lai nodrošinātu savlaicīgu un drošu attiecīgās informāciju apmaiņu starp dalībvalstīm;

28. norāda uz atšķirībām sodu un sankciju režīmos dažādās ES politikas jomās; uzsver, ka sodiem un sankcijām par noziegumiem, kas saistīti ar darbu, un par darba ņēmēju tiesību pārkāpumiem jābūt efektīviem, atturošiem un samērīgiem ar uzņēmuma veiktā pārkāpuma veidu, smagumu un ilgumu, kā arī skarto darba ņēmēju skaitu; aicina Komisiju izvērtēt sankciju sasaisti ar uzņēmuma lielumu vai apgrozījumu, lai nodrošinātu samērīgumu, atturošu

---

36 Eiropas Parlamenta 2021. gada 25. novembra rezolūcija par Eiropas sociālā nodrošinājuma kartes ieviešanu, lai uzlabotu sociālā nodrošinājuma tiesību un taisnīgas mobilitātes digitālo īstenošanu.

iedarbību un vienlīdzīgus konkurences apstākļus; uzsver, ka ir vajadzīgs mehānisms neizmaksāto algu, sociālā nodrošinājuma iemaksu, naudas sodu un zaudējumu atgūšanai pārrobežu lietās;

29. uzsver problēmu saistībā ar to, ka negodīgi un noziedzīgi darba tirgus dalībnieki izmanto stratēģisku bankrotu un uzņēmumu pazušanu, lai izvairītos no atbildības par neveiktajiem maksājumiem un no sankcijām; aicina Komisiju un dalībvalstis analizēt problēmas, kas saistītas ar stratēģisku bankrotu un uzņēmumu pazušanu, jo īpaši pārrobežu lietās, un uzsākt nepieciešamās iniciatīvas, lai ierobežotu šo problēmu izplatību;

30. atgādina, ka publisko izdevumu sasaistīšana ar darba ņēmēju tiesību ievērošanu un pienācīgiem darba apstākļiem ir viens no pieejamajiem līdzekļiem cīņai pret ļaunprātīgu apakšuzņēmuma līgumu slēgšanu un ar darbu saistītu noziedzību;

°

° °

31. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.